

## **SELÇUK ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ JEODEZİ VE FOTOGRAMETRİ MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ NASIL AÇILDI ?**

Mehmet GÜRLER

Selçuk Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği  
Bölümü Emekli Öğretim Görevlisi

Yıl 1971, zannedirim Ağustos ayında idik. Ben Konya Kadastro Müdürü idim. Kadastro komisyonuna gelen beyannameleri inceliyordum. Bir beyannamenin içeriği beni pek tatmin etmemişti. Malikini çağırıp ondan bazı bilgiler alma gereğini duydum. Malik Halis Büyükbağrıaçık'tı. Telefon rehberinden telefon numarasını buldum ve telefon açarak uygun bir zamanında müdürlüğümüze kadar gelmesini rica ettim. Ertesi gün yanında, Konyaspor yönetiminden yakinen tanıdığım Mehmet Ortaer bey ile birlikte daireye geldiler. İşe ilişkin konuşmamız bitince Mehmet Ortaer bey bana dönerek “Müdür bey biliyorsunuz Konya’da Mühendislik Akademisi açıldı. Siz niçin orada derse gitmiyorsunuz?” diye sordu. Ben de “Eğer akademinin ihtiyacı olsaydı bizleri bulur göreve çağırırdı. Akademiden böyle bir istek gelmediğine göre bizlerin kendiliğimizden göreve talip olmamız pek şık bir durum olmaz. Görüyorsunuz zaten işimiz de başımızdan aşkın” biçiminde cevapladım. Mehmet Ortaer bey ve Halis bey zannedirim biraz da bana yardım olsun düşüncesiyle “Biz akademi başkanını çok iyi tanıyoruz. Üstelik sizin akademi görev almanız akademinin de yararına olur. Biz Yılmaz beye (o zamanki akademi başkanı sayın Yılmaz Eskiil) söyleriz. Sizinle temas kursun ve sizi göreve davet etsin” dediler.

Gerçekten birkaç gün sonra akademi başkanı Sayın Yılmaz Eskiil beni aradı ve akademiye kadar gelmemi rica etti. Ben de ertesi gün kararlaştırılan saatte akademiye gittim. Başkan bana akademi hakkında bilgi verdi ve “Bu yıl için hocaların görevlendirmesi yapıldı. Gelecek yıllarda sizlerin de katkıda bulunmanızı rica ederim” dedi.

Bölümümüzün bulunduğu İstanbul’a, hatta Trabzon’a göre coğrafi konumu, ulaşım olanakları ve yaşam koşulları itibarıyla Konya’da çocuk okutmanın gelir düzeyi düşük olan Anadolu insanı için daha avantajlı olacağını düşünüyordum. Bu düşünceden hareketle, akademi başkanına, akademi Harita Mühendisliği Bölümünün açılmasını önerdim. Sayın akademi başkanı bana: “Siz yardımcı olursanız ben bu konuda elimden geleni yaparım. Ben mimarım ama, Konya Belediyesinde kısa süren imar müdürlüğüm esnasında, şehir imar hareketlerinin düzenlenmesinde mimardan çok, harita mühendisine ihtiyaç olduğunu gördüm” dedi. Ben de böyle bir teşebbüsün başlangıcında ve gerçekleşmesi halinde tek başıma bir şey yapamayacağımı, “konuyu odamıza aktaralım, uygun bulunursa yardım da kendiliğinden sağlanmış olur” dedim. O sıra odamız yönetim kurulu sekreteri Sayın Ayhan Kalyoncu Konya’da nirengi işlerinde görevli bulunuyordu. Konuyu Ayhan beye anlattım ve Ankara’ya döndüğünde durumu yönetim kuruluna iletmesini, sonuçtan da bana bilgi ulaştırmasını kendisinden rica ettim. Zaman geçti. Ayhan beyden bir haber alamadım. Dolayısıyla bu konuda o yıl için bir gelişme olmadı.

1971 yılının sonunda ben Konya Kadastro Müdürlüğü görevimden ayrıldım ve Konya Belediyesine teknik başkan yardımcısı olarak geçtim. O sırada Konya’da Akademiyi Geliştirme ve Selçuk Üniversitesini Kurma Derneği vardı. Derneğin başkanı Konya Belediye Başkanı Sayın Yılmaz Kulluk idi. Hatırlayabildiğim kadarı ile eski belediye başkanlarından Sıtkı Bilgin, Milli Eğitim Müdürü Vahit Yılmaz, tüccardan Halis Büyükbacı, Mustafa Kal ve eczacı Mustafa Helvacıoğlu yönetim kurulunu oluşturuyordu. Dernek zaman zaman belediyede toplanıyor ve akademinin ihtiyaçlarını gidermede yardımcı oluyordu. 1972 yılının Aralık ayına gelmiştik. Konya Selçuk Üniversitesinin kurulması ve akademiye yeni bölümler eklenmesi konularını milli eğitim bakanı ile görüşmek üzere dernek tarafından bir heyet oluşturulmuştu. Bu heyete belediyeyi temsilen ben görevlendirilmiştim. Ancak benim Ankara’da görüşülecek konular hakkında hiçbir bilgim yoktu. Ankara’ya akademi başkanının bulunduğu arabayla gidiyorduk. Cihanbeyli dolaylarına gelince akademi başkanına “Ankara’ya niçin gidiyoruz. Belediye olarak bu aşamada bize düşen bir görev var mı?” diye sordum. Akademi başkanı, “Milli Eğitim Bakanına gidiyoruz. Selçuk Üniversitesini kurma ve akademiye bölümler eklenmesi konularını görüşeceğiz Sayın Bakanla” diye cevap verdi. Bunun üzerine akademiye hangi bölümlerin ekleneceğini sorduğumda bana “makine ve elektrik mühendisliği bölümleri” olduğunu söyledi. Bu anda ben “geçmişteki bir görüşmemizde harita mühendisliğinin önemi ve gereği hakkında çok olumlu görüşe sahip olduğunu akademi başkanına hatırlatarak; “harita mühendisliği bölümünü niçin düşünmediniz?” diye sordum. Sayın başkan bana “canım önerdiğimiz bölümler için herhangi bir hazırlığımız mı var? İyi hatırlattın. Bir de Harita Mühendisliği Bölümünü isteriz, bu konudaki sözcümüz de sizsiniz” dedi. Arabadaki öteki arkadaşlar da durumu hararetle onayladılar. Böylece Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi bünyesinde harita mühendisliği bölümünün açılması isteği yolculuk sırasında kararlaştırılmış oldu.

Sayın bakanla görüşmeyi bir gün önce Ankara’ya giden o zamanın Konya Adalet Partisi İl Başkanı rahmetli Muzaffer Kocaman sağlayacaktı. Ankara’ya vardığımızda randevu saatine daha zaman olmalı ki heyet Konya’lı bazı profesörlerle görüşmek üzere Beşevler’deki Fen Fakültesine uğradı. Rahmetli Prof. Ali Rıza Çetik beyle görüşüldü. Konya’da Üniversitenin faaliyete geçirilmesi konusunu görüşmek üzere Milli Eğitim Bakanı ile görüşme yapılacağı söylendi. Sayın Profesör, “Üniversiteyi tümüyle kurmak mümkün olmaz. Öncelikle bir iki fakülte açılabilir. Siz Fen Fakültesini isteyin. Fen Fakültesi açılırsa ona dayalı fakültelerin açılması kolay olur. Doğaldır ki Konya’lı olarak bizlere de herhangi bir görev düşerse gerekli katkıda bulunuruz” biçiminde öğüt ve vaatler de bulundu.

Buradaki görüşme bitince T.B.M.M.’de Adalet Partisi Genel Başkanı Sayın Süleyman Demirel’e gidildi. Konu hakkında Sayın Süleyman Demirel’e açıklamada bulunuldu ve kendisinden yardımcı olması rica edildi. Süleyman Demirel “Konya’da üniversitenin kurulması hususunda ben meydanlarda halka söz verdim. Şimdi de bu vaadimi tekrarlıyorum. Biliyorsunuz biz bu şu anda iktidarda değiliz (12 Mart ara rejimi idi). İktidara geldiğimizde vaadimizi gerçekleştiririz.” biçiminde konuştu. Bunun üzerine kendisinden Milli Eğitim Bakanı ile görüşmemizi sağlaması rica edildi. Sayın Süleyman Demirel Samsun milletvekili Doğan Kitaplı’yı görevlendirerek heyetimize ertesi gün saat 10.00 için Milli Eğitim Bakanından randevu aldı. Sayın Bakanla görüşme bir gün

sonraya kalınca heyet, Konya’da açılacak Selçuk Üniversitesi üzerinde Konya’lı profesörlerle görüşme yapmak üzere Ankara Üniversitesine gitti. Ben heyetten ayrılarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne gittim. Merkez Kadastro Müdürü Sayın Emin Ertürk beye uğradım. Konya D.M.M. Akademisine Harita Kadastro Bölümünün açılması hakkındaki teşebbüslerimi kendisine anlattım. Teşebbüsümün çok yerinde olduğunu ifade ile kendi gücü içinde, idare ve kişi olarak her türlü yardımda bulunacağını söyledi. Orada bulunan diğer bazı arkadaşlar da genellikle tasvipkar davrandılar. Oradan ayrıldım. O zaman Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Sayın Evren Kaynak’a gittim. Konuyu ona da açtım. Şahsı itibariyle taraftar bulunduğunu, ancak, önemine binaen konunun oda yönetim kurulunda ele alınmasının daha uygun olacağını ifade etti. Aynı gün saat 18.00 de oda yönetim kurulu toplandı. Kurula açıklamada bulundum. Oda yönetim kurulu teşebbüsün yerinde olduğunu, yürütme safhasındaki ihtiyaçların şimdiden nazara alınmasını, bu yolda işin başından itibaren hassasiyet gösterilmesi gerektiğini belirterek; Sayın Oda Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri çalışmamı sürdürmemi benden istediler.

Ertesi gün Bakan Sayın Prof. Dr. Sabahatin Özbek bey, belirtilen saatte heyeti kabul etti ve ne istediklerini sordu. Heyet adına Halis Büyükbacı söz aldı ve özetle, Selçuk Üniversitesinin Konya’da faaliyete geçirilmesi ve K.D.M.M. Akademisine Devlet Planlama Teşkilatının ön gördüğü makine ve elektrik bölümleriyle birlikte harita-kadastro mühendislik bölümünün de ilave edilerek açılması istediğini bakan beye bildirdi. Ayrıca akademinin ihtiyaçlarının giderilmesi, bilhassa öğretim üyesi sorununa acilen çözüm bulunması konularında bakan beyden yardım istedi. Sözüne devamla “Makine ve Elektrik Bölümlerini Devlet Planlama Teşkilatı istiyor. Harita ve Kadastro Mühendislik Bölümünü de Konya olarak biz istiyoruz. Bu konuda sözü harita mühendisi olan belediye reis muavini arkadaşımız Mehmet beye bırakıyoruz.” dedi. Ben harita mühendisinin neler yaptığını memleketimizde haritacılık hizmetlerinin ne düzeyde olduğunu ve gelecekte nasıl olması gerektiğini, mühendis sayısını ve mevcut istihdam şekliyle bile planlama raporlarında öngörülen sayıda açık bulunduğunu ve ülkemizde harita mühendisi tarafından yapılması gerekli haritacılık hizmetlerinin haritacılara bırakılması halinde bu açık ve ihtiyacın daha da artacağını ifade ettim. Bilindiği gibi 12 Mart Muhtırasında toprak reformunun yapılması isteniyordu. Bu nedenle o sıralar toprak reformu konusu ülkenin gündemini oluşturuyordu. Ben de bundan esinlenerek bakan beye “Toprak reformu yapılsın isteniyor. Toprağın devlete mal edilmesinde ve reformun projelendirilmesi aşamasında harita mühendisine büyük ihtiyaç olacağını takdir edersiniz. Ülkemizde odaya kayıtlı 708 harita mühendisi var. Bunların 15 kadarı hakkın rahmetine kavuştu. 15 kadarı da Libya’ya gitti. Halen ülkemizde 680 dolayında harita mühendisi bulunmaktadır. Bunların hepsi toprak reformunda görevlendirilmiş olsa reformun ihtiyacı karşılanabilir mi efendim?” biçiminde ihtiyacı dile getirmeye çalıştım. Heyet isteğini özetleyip sözünü bitirince Bakan bey heyete:

“1- Selçuk Üniversitesinin faaliyete geçirilmesi işini Ankara Üniversitesi ile birlikte ele almalıyız. 2- Akademinin ihtiyaçlarını mevcut imkanlar ve hissesi nispetinde karşılayalım. 3- Akademiye yeni bölümler ilavesine gelince; ilk ikisi şimdilik dursun. Üçüncü teklifiniz bana da cazip geldi. Toprak reformu toprak reformu diyoruz. Reformu hangi teknik personel ve imkanla yapacağız?” diye sorduktan sonra bana döndü ve

“Kardeşim bugün günlerden Çarşamba, ben Cumartesi günü Konya’ya geleceğim. Harita Mühendislik Bölümünün müfredatını ve öğretim üyesi listesini hazırla ve bana anlattıklarını da bir rapor haline getirerek Konya’ya geldiğimde bana verirsin.” dedi. Ben odamızdan müfredatla ilgili bir takım bilgiler ve belgeler olarak hemen Konya’ya döndüm. Durumu Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü etüd proje şefi Sayın Osman Özbağcı’ya anlattım ve bakana sunulacak raporu onunla birlikte hazırladım. Bakan bey 16.12.1972 Cumartesi günü Konya’ya geldiler. Bazı kuruluşları ziyaret ettiler. Konya Belediyesince akademiye ve Selçuk Üniversitesine verilmesi düşünülen araziye gezdiler. Saat 17.00’de akademi başkanını, bazı görevliler ve Konya Selçuk Üniversitesini Kurma ve Yaşatma Derneği mensuplarıyla toplandı. Harita Bölümü hakkında konuşmacı olarak ben görevlendirilmiştim. Bakan beyin istediği müfredat, öğretim görevlileri listesini ve raporunu kendilerine sundum. Raporu heyet huzurunda okudum. Raporda öğretim görevlileri için kadro ve öğretim araçları için ödenek gibi Bakanlıkça temini gereken olanaklar zamanında temin edildiği takdirde yurt içinde nitelikli öğretim üyesinin bulunabileceği ve öğretimin aksatılmadan yürütülebileceği ifade edilmişti. Dernek mensupları da Konya olarak her türlü yardıma hazır olduklarını söylediler. Bakan bey de raporda istenilenlerin haliyle olması gereken istekler olduğunu ve yerine getirebileceğini söyledi.

Toplantının sonuna gelinmişti. Saat 18.30 sıraları gibiydi. Sayın Bakan orada toplantıyı izleyen T.R.T. ve basın mensuplarına dönerek: “1972-1973 öğretim yılında faaliyete geçmek üzere Konya D. M. M. Akademisi bünyesinde Harita ve Kadastro Mühendislik Bölümü açılmıştır diye yazabilirsiniz.” dediler. O gün Türkiye radyoları saat 19 haber bülteninde Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde Harita ve Kadastro Bölümünün açıldığını haber olarak yayınladı.

## **EK : DÖNEMİN MİLLÎ EĞİTİM BAKANI PROF. DR. SABAHATTİN ÖZBEK’E SUNULAN BÖLÜMÜN AÇILMA GEREKÇESİ HAKKINDAKİ RAPOR**

Ülkemizde haritacılık hizmetleri, genel olarak kadastral çalışmalar, şehir planının düzenlenmesi, kısmen de yol, baraj sulama ve kurutma alanlarında ihtiyacın çok altında bir kapasite ile sürdürülmektedir. Kalkınmakta olan ülkemizde çeşitli alt yapı hizmetlerinin arzu edilen hız ve hassasiyetle ve en ekonomik bir şekilde projelendirilmesini temin için aşağıda sıralanan alanlarda çalışmak üzere yeter sayıda Harita Mühendisine ihtiyaç vardır. Halen yurdumuzda akademik ve çeşitli kamu kuruluşları ile serbest sahada, yurt dışında çalışanlar dahil Harita Mühendisleri Odasına kayıtlı üye sayısı 708 dir. Her belediyenin bir harita mühendisine ihtiyacı olduğu ve halen ancak bir kaç belediyede harita mühendisi olduğu göz önüne alınırsa bu sayının Türkiye’imiz çapındaki haritacılık hizmetlerinin yürütülmesinde, ne derece yetersiz olduğu açıkça anlaşılabılır. Ülkemizde haritacılık hizmetlerinde ihtiyaç duyulan alanlar:

1. Kadastral planların düzenlenmesi ve uygulanması,
2. İmar haritalarının düzenlenmesi ve uygulanması,
3. Alt yapı yatırımlarından olan kara ve demiryolu güzergah etüt ve projelerinin hazırlanması,

4. Toprak reformunun getireceği mülkiyet rejiminin yere uygulanması,
5. Gelişmiş ülkelerdeki gibi şehirleşme alanlarının gecekondlu inkişaflarının ve trafik düzeninin kontrol altına alınması için fotogrametri metodunun ülkemizin çok önem arz eden bu sosyal hizmetler alanında da kullanımının sağlanması,
6. Ülkemiz açısından acil bir sorun olan sahillere ile turistik fiziki planlamaya esas olmak üzere kadastral topoğrafik haritaların düzenlenmesi,
7. Barajlar ile sulama ve kurutma kanallarının tesisinde gerekli olan haritacılık hizmetlerinin hassas bir şekilde düzenlenmesi ve uygulanması,
8. Elektrifikasyon hizmetlerinin gerektirdiği güzergah etütlerinde lüzumlu haritaların düzenlenmesi ve yere uygulanması,
9. Maden sahalarının yerüstü ve yeraltı haritalarının hazırlanması,
10. Orman amenajman ve tahdit haritalarının hazırlanması,
11. Eleman yokluğu sebebi ile büyük ölçüde döviz kaybına sebep olan pipeline güzergah etütlerinin yapılmasında ve ekspres yol ile metro projelerinin hazırlanmasında lüzumlu haritaların düzenlenmesi,
12. Liman etütlerinde ihtiyaç duyulan su altı haritalarının hazırlanması,
13. Hava limanları yapımının gerektirdiği haritacılık hizmetlerinin ifası,

Yukarıda sayılan haritacılık hizmetlerinin görülebilmesi için bu alanda öğretim yapan kuruluşlara ilaveten Konya'mız Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi bünyesinde de harita mühendisliği bölümünün açılmasına ihtiyaç vardır. Halen harita mühendisi yetiştiren ve en eski kuruluşlarımızdan olan İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin ekte sunulan müfredat programı tetkik edildiğinde hazırlık sınıfı mahiyetindeki birinci sınıf için acele temini gereken özel bir öğretim kadrosuna ihtiyaç yoktur. Akademik mevcut öğretim kadrosu ders programı geliştirilmek sureti ile bu bölüme ait sınıf eğitimini de mümkün kılar. Harita mühendisliği bölümünün gerektirdiği öğretim kadrosu ile gereçlerin benzer kuruluşlar seviyesinde temini için en kısa zamanda çalışmalara başlanacaktır. Memleketimiz dahilinde bu sahada yeter sayıda nitelikli öğretim görevlisi temin etmek mümkündür. Ancak, akademimizin diğer bölümlerinde olduğu gibi yeni açılacak bu bölüme atanacak öğretim görevlisi için yeterli kadro tahsisi sureti ile akademik çalışmalara şimdiden imkan hazırlanması lüzumunu belirtir, yüksek takdir ve tasviplerinize saygılarımla arz ederim.

Yılmaz Eskiil

Konya D. M. M. Akademisi Başkanı